

Förslag till krav och särskilda kontraktsvillkor om modellen social hänsyn

Nedanstående förslag till formuleringar av krav och särskilda kontraktsvillkor bygger på att en leverantör tilldelas hela kontraktet, alternativt att det tilldelas en leverantör per delområde. Texterna är endast vägledande utkast som behöver diskuteras med ansvarig upphandlare och Stödfunktionen på Göteborgs Stad Inköp och Upphandling emellan. En gemensam bedömning behöver göras avseende vilket alternativ som är mest lämpligt samt vilken nivå kravet/villkoret ska läggas på. Detta eftersom hänsyn behöver tas till såväl den enskilda upphandlingens som arbetsmarknadens och den gällande branschens förutsättningar.

Texten består av ett inledande stycke "Social hänsyn" som kombineras med något av alternativen 1-4 därefter. Alternativ 1 har använts i mycket få upphandlingar eftersom det inte bidrar till att anställningsmöjligheter skapas. Dock kan alternativet vara ett sätt att samla information från leverantörsmarknaden inför framtida kravställning om så önskas. Alternativ 2 "Framtida diskussioner" som syftar till att i dialog med leverantören undersöka möjligheten för denne att skapa anställningsmöjligheter för långtidsarbetslösa. Alternativ 3 "Anställningar" är ett skarpt krav på att leverantören ska anställa person/-er ur kommunens prioriterade målgrupper. Rekryteringen görs alltid i nära dialog med leverantören och med hänsyn till dennes förutsättningar. Alternativ 2 har gett goda resultat och alternativ 3 är det alternativ som Göteborgs Stad i första hand vill arbeta med i större upphandlingar eftersom det ger mätbara resultat. Alternativ 4 "Lärlingar" ska alltid användas i kombination med alternativ 3.

Utöver dessa fyra alternativ finns också en text att använda till förfrågningsunderlaget i upphandlingar av ramavtal där social hänsyn finns med som ett tilldelningskriterium vid kommande Förnyade konkurrensutsättningar (FKU). Gör man som upphandlare i Staden istället en FKU där ramavtalet har öppnat för möjligheten att ställa krav enligt modellen för social hänsyn kontakta gärna stödfunktionen för mer information.

Upphandlarens respektive Stödfunktionens ansvar

Om du som upphandlare planerar att ställa ett krav som möjliggör anställning av personer långt från arbetsmarknaden (alternativ 2, 3 eller 4) i en upphandling eller FKU **ska du alltid kontakta Stödfunktionen för social hänsyn på Göteborgs Stads Inköp och Upphandling redan i planeringsfasen.** Stödfunktionen hjälper då till att se över arbetsmarknadens och branschens förutsättningar samt upprättar kontakt med en av Stadens arbetsmarknadsverksamheter som kan påbörja arbetet med att få fram kandidater för de tjänster som eventuellt tillkommer. Att i god tid börja med en sådan matchningsprocess är viktigt för trovärdigheten i Göteborgs Stads upphandlingar med social hänsyn och för att säkerställa ett gott resultat. Texten i rött får du som upphandlare anpassa.

Så snart tilldelning har skett åligger det den upphandlande enheten att åter kontakta Stödfunktionen. Denna gång för att i god tid påbörja rekryteringsarbetet som sker i samarbete mellan Stadens arbetsmarknadsenheter och leverantören.

Inledande text till alternativ 1-4 (information till leverantören i förfrågningsunderlaget, kombineras med kravtext 1-4 nedan)

Social hänsyn

Enligt Göteborgs Stads *Policy för upphandling och inköp*, antagen av kommunstyrelsen i februari 2016, ska Göteborgs Stads modell för social hänsyn i upphandling användas vid genomförande av upphandlingar som kan omfatta sociala hänsynskriterier. En stödfunktion finns etablerad på Göteborgs Stad Inköp och upphandling för detta arbete.

Med Göteborgs Stads modell avses den arbetsordning och de villkorsformuleringar som har tagits fram inom ramen för pilotprojektet för social hänsyn 2013-2015. Syftet är att ge personer möjligheter att närma sig arbetsmarknaden och bli självförsörjande genom arbete samt att främja den sociala integrationen och skapa en attraktiv väg för Göteborgs Stads leverantörer att hitta arbetskraft.

Modellen utgår från de mål och uppdrag som formuleras i Göteborgs Stads budget. I budget 2017 står följande uppdrag angivet: "Minst 50 procent av stadens tjänstepphandlingar ska göras med modellen social hänsyn". Grupperna unga, personer med utländsk bakgrund och personer med funktionsnedsättningar prioriteras.

Mer information om Göteborgs Stads modell för social hänsyn finns på www.socialhansyn.se.

Alternativ 1 – krav på dokumentation i anbudet. (Används under Krav på leverantören.)

Som ett led i Göteborgs Stads arbete med social hållbarhet ska leverantörer till Göteborgs Stad kunna redogöra för hur de arbetar inom sin verksamhet med social hänsyn i enlighet med modellen för social hänsyn som enligt Göteborgs Stads Budget ska "främja sysselsättningsmöjligheter för personer som står långt från arbetsmarknaden, stimulera social integration, lika möjligheter och sociala rättigheter." En beskrivning av anbudsgivarens arbete med social hänsyn, enligt denna definition ska bifogas till anbudet.

Mer information om Göteborgs Stads modell för social hänsyn finns på www.socialhansyn.se.

Alternativ 2 – Framtida diskussioner (används som särskilt kontraktsvillkor och tillsammans med inledande texten ovan.)

Göteborgs Stad kommer under avtalsperioden kontinuerligt att följa utvecklingen av leverantörens arbete med social hänsyn i sin verksamhet. Med social hänsyn menas här Göteborgs Stads modell för social hänsyn, som enligt Göteborgs Stads Budget ska ”främja sysselsättningsmöjligheter för personer som står långt från arbetsmarknaden, stimulera social integration, lika möjligheter och sociala rättigheter”. Göteborgs Stad förbehåller sig rätten att ta upp diskussioner med blivande avtalsleverantörer om möjligheterna till ett samarbete för att nå de prioriterade budgetmålen avseende modellen, genom exempelvis att ge en individ en inledande praktikperiod följt av en avlönad allmän visstidsanställning (AVA).

Info till upphandlaren om alternativ 2: Alternativ 2 binder inte leverantören till något åtagande förutom att träffa stödfunktionen för en dialog om modellen social hänsyn. Vi ges dock rätt att presentera ett förslag för leverantörerna och bearbeta dem för att uppnå Göteborgs Stads prioriterade budgetmål.

*Denna text kan användas då det är osäkert om tjänsten kommer att utföras i Göteborg eller inte, då det är ett litet avtalsområde volymmässigt så att krav på AVA/lärlingar blir oproportionerliga eller då det på förhand är oklart om det finns lämpliga arbetsuppgifter kopplade till genomförandet av den upphandlade tjänsten. Den skulle också kunna användas då det är en varuupphandling med en större del tjänst och med tänkbara arbetstillfällen på ex. lager, i distribution, kundtjänst eller liknande. **Det är viktigt att alltid kontakta stödfunktionen för dialog om krav och efter tilldelning så att dialogmöte kan ske.***

Alternativ 3 – Anställningar (används som särskilt kontraktsvillkor).

Leverantören ska vid varje tidpunkt under den pågående avtalsperioden tillhandahålla tjänst för **X personer** för allmän visstidsanställning (AVA) i högst 720 dagar eller den maximala tid som centrala kollektivavtal stadgar. Tjänsten/-erna ska vara heltidstjänster. Personen/-erna ska anställas på tjänst/-er vars uppgifter i första hand är relaterade till genomförandet av det aktuella avtalet. Kontraktsvillkoret gäller under förutsättning att det inte innebär att leverantören skulle bryta mot 25 – 25a §§ i lag (1982:80) om anställningsskydd och leverantören kan styrka detta.

Rekrytering av personer utifrån särskilda kontraktsvillkor i detta avtal får inte medföra att annan redan anställd person hos leverantören ersätts.

Leverantören skall utse en ansvarig kontaktperson för detta särskilda kontraktsvillkor.

Uppfyllande av villkoret med stöd från Göteborgs Stads arbetsmarknadsverksamheter

Under rekryteringsprocessen kommer leverantören att få stöd från Stödfunktionen vid Göteborgs Stads Inköp och Upphandling som håller i rekryteringsprocessen.

Efter tilldelning och när avtalsspärren löpt ut, upprättar leverantören kontakt med Stödfunktionen på Göteborgs Stads Inköp och Upphandling som sedan kopplar in en rekryterare som fungerar som kontaktperson för leverantören. Leverantören kommer då tillsammans med Stödfunktionen att ta fram en enkel kompetensprofil för de personer som kan vara aktuella för anställning. Göteborgs Stads arbetsmarknadsverksamheter tillhandahåller sedan ett urval av personer ur de prioriterade målgrupperna som uppfyller den kompetensprofil som tagits fram. Därefter väljer leverantören genom intervjuer vilken/vilka av dessa person/-er de vill anställa ur urvalet.

Göteborgs Stads arbetsmarknadsverksamheter kommer att undersöka hos Arbetsförmedlingen vilken typ av arbetsmarknadsstöd de aktuella personerna eventuellt kan vara berättigade till. De personer som kan komma att bli aktuella för dessa tjänster har varierande bakgrund och det eventuella arbetsmarknadsstödet relaterat till deras anställning kan därför komma att se olika ut, då de alltid provas individuellt. De aktuella personernas varierande bakgrund kan också komma att innebära att de inte kan arbeta heltid. Deltid kan av sådan anledning i undantagsfall förekomma.

De två första veckorna av anställningen för de aktuella personerna ska utformas som en introduktion till leverantörens verksamhet och till de aktuella arbetsuppgifterna och kan utformas som en praktikperiod.

Stödfunktionen kommer under anbudstiden kunna ge allmän information om olika former för anställning samt vilka arbetsmarknadsstöd m.m. de berättigar leverantören. Frågor om detta skickas via [upphandlingsverktyg X](#) till den ansvarige upphandlaren.

Den ansvarige rekryteraren verkar som ett stöd åt både den aktuella personen och leverantören i uppstartsfasen och kommer att vid behov finnas till hands vid uppföljningar under hela avtalsperioden.

Uppfyllande av villkoret utan stöd från Göteborgs Stads arbetsmarknadsverksamhet (i de fall då Leverantören rekryterar på egen hand)

Det särskilda kontraktsvillkoret kan uppfyllas även om rekrytering inte sker via Göteborgs Stads arbetsmarknadsverksamheter. Om leverantören väljer att på egen hand genomföra rekrytering ska leverantören senast 4 veckor efter avtalsteckandet visa dokumentation som styrker att leverantören uppfyller de särskilda kontraktsvillkoren. **Leverantören är skyldig att ta kontakt med Stödfunktionen vid Göteborgs Stads Inköp och Upphandling för att få bekräftat att anställningen uppfyller kraven innan anställning sker.** Följande dokumentation ska lämnas:

- Dokumentation som bevisar att den eller de personer som anställs inom ramen för det särskilda kontraktsvillkoret tillhört Göteborgs Stads prioriterade målgrupper vid anställning, dvs. arbetslösa ungdomar, personer med funktionsnedsättningar och utrikes födda, som står långt ifrån arbetsmarknaden.
- Anställningsbevis med fullständiga villkor för respektive anställd person som visar att gällande lagstiftning samt kraven i de särskilda kontraktsvillkoren uppfylls.
- I de fall utstationerad personal förekommer ska registreringsbevis från Arbetsmiljöverkets register för utstationerade bifogas.

I de fall där leverantören tecknar avtal med en eller flera underleverantörer för genomförandet av kravet på social hänsyn ansvarar leverantören för att underleverantörens uppdrag är tillräckligt omfattande i tid och volym för att en person/er kan sysselsättas på heltid inom uppdraget. Leverantören ansvarar för att eventuella underleverantörer informeras om det särskilda kontraktsvillkorets innebörd och kriterierna för rekryteringsförfarandet. Leverantören bör ta kontakt med Stödfunktionen i ovan fall.

Telefonnummer till Stödfunktionen för social hänsyn vid Göteborgs Stad inköp och upphandling: 031-366 37 00 (växel).

Vite:

Om det särskilda kontraktsvillkoret inte uppfylls och om leverantören inte vidtagit godkända åtgärder som visar på hur det särskilda kontraktsvillkoret ska uppfyllas, trots uppmaning från den upphandlande myndigheten eller den av den upphandlande myndigheten utsedda verksamheten, ska ett vite **om minst 10 000 SEK per person och vecka** utgå det att det särskilda kontraktsvillkoret är uppfyllt.

Info till upphandlaren om alternativ 3: *Tiden för AVA ska regleras utifrån avtalets längd då vi inte får lov att ställa krav som är mer långtgående än vårt avtal. Antalet personer som avtalet omfattar ska regleras utifrån proportionalitetsprincipen. Dvs. i förhållande till bl.a. avtalets omfattning i tid och pengar samt kompetensnivån på de tjänster avtalet avser.*

I alternativ 3 finns en skrivning om vad leverantörerna ska uppfylla om de väljer att inte gå via Göteborgs Stads arbetsmarknadsverksamheter. Denna skrivning måste vara med i alternativet då vi annars styr leverantören i för hög utsträckning och begränsar deras utförande. Tidsgränsen för när leverantören skall visa de dokument som efterfrågas ska sättas 1 månad efter avtalstecknandet.

Vitet bör överstiga kostanden för att anställa det antal personer som efterfrågats ur de prioriterade målgrupperna. De prioriterade målgrupperna har i regel rätt till en lönesubvention som varierar beroende på status och tid i arbetslöshet, kostanden för att anställa en person kan därför variera.

Stödfunktionen rekommenderar ett vitesbelopp på minst 10 000kr per person och vecka.

För mer information om hur lönesubventioner kan beräknas besök Arbetsförmedlingens hemsida här: <https://www.arbetsformedlingen.se/For-arbetsgivare/Anstallningsstod/Rakna-ut-ersattning.html#!>

Skrivningen idag pekar på att kravet ska uppfyllas direkt, "Vid varje tidpunkt", om det är kort om tid mellan tilldelning och avtalsstart kan detta behövas ersättas med en text som anger när kravet ska vara uppfyllt, ex. sex veckor efter avtalsstart eller liknande.

Alternativ 4 – Lärlingar (används tillsammans med alt 3).

Leverantören ska vid varje tidpunkt under den pågående avtalsperioden ta emot minst **X personer** för lärlingsanställning motsvarande heltid under kontraktperioden, upp till 4000 timmar. Lärlingsanställningen ska ske enligt föreskrivna regler för respektive yrkesgrupp. Efter avslutad anställning ska leverantören lämna arbetsintyg/betyg till lärlingen. Lärlingsanställningen avser endast personer som har genomgått ett byggprogram på gymnasial nivå eller valideringsprogram.

Det särskilda kontraktsvillkoret gäller under förutsättning att leverantören inte redan har lärlingar anställda motsvarande 1 på 10 anställda och leverantören kan styrka detta. Om dessa lärlingsanställningar upphör under avtalsperioden ska nya personer erbjudas lärlingsanställning i enlighet med kontraktsvillkoret. Det är leverantörens ansvar att ta kontakt med Stödfunktionen i ovan fall för en ny rekrytering.

Arbetsförmedlingen har i Göteborg ett kontor enbart inriktat mot byggnadssektorn, Arbetsförmedlingen Bygg. Leverantören kallas efter det att avtalet tecknats till möte med Stödfunktionen tillsammans med Arbetsförmedlingen Bygg. Rekrytering av lärling sker utifrån de registrerade arbetslösa personer Arbetsförmedlingen Bygg förfogar över. Rekryteringen ska vara klar senast 4 veckor efter ingånget avtal.

Frågor under anbudstiden till Arbetsförmedlingen Bygg ställs till Upphandlaren via **upphandlingsverktyget X**.

Rekrytering av personer utifrån särskilda kontraktsvillkor i detta avtal får inte medföra att annan redan anställd person hos leverantören ersätts.

Leverantören skall utse en ansvarig kontaktperson för detta särskilda kontraktsvillkor.

Vite

Om det särskilda kontraktsvillkoret inte uppfylls och om leverantören inte vidtagit godkända åtgärder som visar på hur det särskilda kontraktsvillkoret ska uppfyllas, trots uppmaning från den upphandlande myndigheten eller den av den upphandlande myndigheten utsedda verksamheten, ska ett vite **om minst 10000 SEK** per person och vecka utgå tills det att det särskilda kontraktsvillkoret är uppfyllt.

Info till upphandlaren om alternativ 4: För att en leverantör ska kunna ta emot en lärling behöver de vara fackligt anslutna eller anslutna till en branschorganisation. Att bara använda alternativ fyra kan därför vara diskriminerande. Detta kan undvikas genom att kombinera alternativ fyra med tre och låta leverantören välja på vilket sätt de vill fullgöra kontraktsvillkoret. Då finns det inga begränsningar för leverantören. Upphandlaren lägger i så fall till ett "eller" mellan skrivningarna 3 och 4. Det är viktigt att den ansvarige upphandlaren tar kontakt med Stödfunktionen vid upphandling och inköp innan kravet ställs samt efter tilldelning när avtalsspärren löpt ut.

Text till förfrågningsunderlag där ramavtal ska avropas FKU

Info till upphandlaren: Följande skrivning används i de fall där ramavtal skall upphandlas där modellen social hänsyn skall kunna användas. Ta kontakt med Stödfunktionen på Göteborgs Stads inköp och upphandling innan detta görs. Används tillsammans med introduktionstexten ovan.

Att minst 50 procent av stadens tjänsteupphandlingar görs med modellen social hänsyn samt att sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden är prioriterade mål i Göteborgs Stad.

Syftet är att främja sysselsättningsmöjligheterna för personer som står långt från arbetsmarknaden, ökad social integration och säkerställandet av att arbetsmarknadens regler efterlevs. Av de personer som står långt från arbetsmarknaden vänder det prioriterade målet sig främst mot grupperna ungdomar, personer med utländsk bakgrund och personer med funktionsnedsättning.

Som grund för tilldelning av uppdrag via FKU för samtliga delområden finns Social hänsyn angivet. Detta ger beställarna möjlighet att ställa krav på Social hänsyn vid respektive FKU där det är proportionerligt. Om en beställare väljer att ta med Social hänsyn skall det ur FKU:n framgå på vilket sätt och i vilken omfattning social hänsyn efterfrågas.

Social hänsyn kan komma att efterfrågas exempelvis i form av AVA, (allmän visstidsanställning), lärlingsplatser, arbetsträningsplatser, med mera. Krav på social hänsyn i FKU ska alltid vara proportionerliga i förhållande till omfattningen av det uppdrag som efterfrågas och kraven får inte sträcka sig längre än uppdraget. I det fall en verksamhet skulle ställa krav på Social hänsyn i en FKU får leverantören stöd från Göteborgs Stads arbetsmarknadsverksamheter, Arbetsförmedlingen eller motsvarande vid implementering och uppföljning.

Mer information om vad som avses med modellen social hänsyn finns på www.socialhansyn.se.

Telefonnummer till Stödfunktionen för social hänsyn vid Göteborgs Stad inköp och upphandling: 031-366 37 00 (växel).